

DATOS IDENTIFICATIVOS

Propaganda en medios audiovisuais

Materia	Propaganda en medios audiovisuais			
Código	P04G070V01703			
Titulación	Grao en Comunicación Audiovisual			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Comunicación audiovisual e publicidade			
Coordinador/a	Pena Rodríguez, Alberto Garcia Pinal, Alfredo			
Profesorado	Garcia Pinal, Alfredo Pena Rodríguez, Alberto			
Correo-e	alfredogpinal@mundo-r.com alberto@uvigo.es			
Web	http://http://csc.uvigo.es/profesorado/alberto-pena-rodriguez/			
Descrición xeral	Coñecer as claves fundamentais do discurso propagandístico ó longo da súa evolución histórica. Estudar as súas técnicas retóricas e os seus efectos a través do uso dos medios e dos soportes da comunicación audiovisual, especialmente no cine.			

Competencias

Código	
B5	Habilidade para expoñer os resultados dos traballos académicos de xeito oral ou por medios audiovisuais ou informáticos consonte os canons das disciplinas da comunicación
C1	Coñecemento da historia e evolución da fotografía, cine, radio e televisión a través das súas propostas estéticas e industriais, ademais da súa relevancia social e cultural no tempo.
C11	Coñecemento da imaxe espacial e das representacións icónicas no espazo, tanto na imaxe fixa como audiovisual, así como os elementos constitutivos da dirección artística. Estes coñecementos tamén envolven as relacións entre imaxes e sons desde o punto de vista estético e narrativo nos diferentes soportes e tecnoloxías audiovisuais.
C12	Coñecemento da planificación sonora e das representacións acústicas do espazo, así como os elementos constitutivos de deseño e a decoración sonora ([sound designer]). Estes coñecementos tamén envolverán a relación entre os sons e as imaxes desde o punto de vista estético e narrativo nos diferentes soportes e tecnoloxías audiovisuais. Tamén se inclúen os modelos psicolóxicos especificamente desenvolvidos para a comunicación sonora e a persuasión a través do son.
C24	Capacidade para aplicar técnicas e procesos de creación e difusión no campo do deseño gráfico e dos produtos multimedia e hipermedia nas súas diversas fases, desde unha perspectiva teórica e práctica.
D1	Capacidade de adaptación aos cambios tecnolóxicos, empresariais ou organigramas laborais
D2	Capacidade de traballo en equipo e de comunicación das propias ideas mediante a creación dun ambiente propicio, así como capacidade para integrarse nun proxecto común encamiñado á obtención de resultados
D3	Capacidade para asumir riscos expresivos e temáticos, aplicando solucións e puntos de vista persoais no desenvolvemento dos proxectos.
D4	Capacidade para tomar decisións fundamentadas en situacións de incerteza, asumindo de forma constructiva as consecuencias e resultados obtidos.
D5	Práctica sistemática de autoavaliación crítica de resultados: valoración da importancia de corrixir e axustar constantemente os erros cometidos nos procesos creativos ou organizativos
D7	Conciencia solidaria: respecto solidario polas diferentes persoas e pobos do planeta, polos valores universais de educación, cultura, paz e xustiza, e polos dereitos humanos, a igualdade de oportunidades e a non discriminación de mulleres e persoas con discapacidade

Resultados de aprendizaxe

1 - Coñecer a historia e evolución da fotografía, cine, radio e televisión en función do seu emprego como medio de propaganda política, poñendo de manifesto a súa relevancia social e cultural ao longo do tempo	C1
2 - Comprender e integrar os novos medios tecnolóxicos e a evolución das linguaxes audiovisuais na transmisión e modernización das mensaxes publicitarias de índole política	C1
3 - Coñecer os modelos psicolóxicos especificamente desenvolvidos para a comunicación visual e a persuasión a través da imaxe	C11
4 - Asimilar os modelos psicolóxicos especificamente desenvolvidos para a comunicación sonora e a persuasión a través do son	C12
5 - Analizar relatos audiovisuais, atendendo aos parámetros básicos da análise de obras audiovisuais, considerando as mensaxes icónicas como textos e produtos das condicións sociopolíticas e culturais dunha época histórica determinada	C24
6 - Expoñer de forma axeitada os resultados dos traballos académicos de xeito oral ou por medios audiovisuais ou informáticos conforme aos cánones das disciplinas da comunicación	B5
7 - Demostrar capacidade de adaptación aos cambios empresariais, para traballar en equipo, asumir riscos, tomar decisións, facer autocrítica e desenvolver unha conciencia solidaria	D1 D2 D3 D4 D5 D7

Contidos

Tema

1. Introducción	- Orixe, evolución e definicións do concepto de propaganda. - Contextualización histórica. - Principais modelos de propaganda.
2. Técnicas clásicas da propaganda	- Simplificación, orquestación, desfiguración, contaxio ou unanimidade. - Censura, desinformación, manipulación, subpropaganda e contrapropaganda. - Propaganda negra, branca e gris. - As técnicas da campaña electoral como paradigma da propaganda audiovisual.
3. Propaganda audiovisual en Europa. Casos históricos paradigmáticos	- Alemaña: Leni Riefensthal e o nazismo - Italia: Roberto Rossellini - Rusia: Sergei Eisenstein - Francia: Jean Renoir e Jean Luc Godard.
4. Propaganda audiovisual en España. Unha perspectiva histórica.	- A II República: propaganda e Guerra Civil Española. - Propaganda audiovisual no franquismo: o NODO - O icono audiovisual do fascismo español: "Raza". - Propaganda, terrorismo e medios audiovisuais.
5. Propaganda audiovisual nos Estados Unidos de América	- Propaganda racial: "El Nacimiento de una Nación" - Propaganda de guerra: "Why we fight" - Propaganda electoral: a campaña de Obama - Propaganda despois do 11-S. "Fahrenheit 9/11"

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	5	10	15
Presentacións/exposicións	4	8	12
Debates	6	12	18
Estudo de casos/análises de situacións	5	10	15
Sesión maxistral	23	46	69
Seminarios	5	10	15
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	4	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Poden ser de carácter individual ou en grupo, e servirán para poñer en práctica os coñecementos adquiridos.
Presentacións/exposicións	Os alumnos deben aprender a desenvolver exposicións en público con fluidez. Deberán expoñer os traballos que realicen.

Debates	Os alumnos deben ser capaces de defender con eficacia académica os seus argumentos e formulacións, dun xeito racional e convincente.
Estudo de casos/análises de situacións	Estudaranse exemplos concretos ao longo da historia da propaganda, prestando unha especial atención ao soporte cinematográfico.
Sesión maxistral	A parte teórica da materia explicárase en sesións de carácter maxistral, aínda que fomentando sempre a participación dos alumnos e co apoio de abundante material audiovisual.
Seminarios	Centraranse en temas monográficos da materia que poidan ser analizados cunha maior profundidade en grupos reducidos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Centraranse na análise de aspectos paradigmáticos da materia en grupos reducidos. A titorización dos estudantes será un elemento importante na articulación dunha aprendizaxe ben orientada académicamente. Ademais das titorías programadas, o profesor orientará en grupo e de modo persoal tódalas actividades que se realicen para estimular a motivación dos estudantes.
Traballos de aula	Serán de carácter individual e colectivo, e servirán para poñer en práctica os coñecementos adquiridos ao longo do semestre. A titorización dos estudantes será un elemento importante na articulación dunha aprendizaxe ben orientada académicamente. Ademais das titorías programadas, o profesor orientará en grupo e de modo persoal tódalas actividades que se realicen para estimular a motivación dos estudantes.
Presentacións/exposicións	Os alumnos deben aprender a comunicar con fluidez argumentos académicos en público expoñendo varios dos traballos que realicen. A titorización dos estudantes será un elemento importante na articulación dunha aprendizaxe ben orientada académicamente. Ademais das titorías programadas, o profesor orientará en grupo e de modo persoal tódalas actividades que se realicen para estimular a motivación dos estudantes.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Presentacións/exposicións	As prácticas consistirán na realización de tres traballos/exposicións. Un será de carácter individual e dous en grupo. O traballo individual consistirá na realización dun ensaio crítico sobre unha obra teórica que aborde aspectos da propaganda (1'5 puntos máx.). Os traballos en grupo consistirán: 1) Na exposición sobre un filme de propaganda contemporánea da carteleira dos últimos 10 anos (1'5 puntos máx). 2) Na elaboración dun traballo (con exposición académica en clase dentro dos prazos establecidos) sobre unha campaña de propaganda desenvolvida a través de varios soportes audiovisuais por algún actor político ou institucional (3 puntos máx.) Tódolos traballos prácticos realizaranse dacordo cas instrucións do profesor.	60	C1 D1 C11 D2 C12 D3 C24 D4 D5 D7
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	A avaliación teórica consistirá nun exame final de dúas preguntas a desenvolver sobre contidos relacionados co programa da materia. Dentro da preparación teórica, tamén se incluírán as películas analizadas en clase, tanto polo docente da asignatura como polos propios alumnos.	40	C1 C11 C12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Ao tratarse dunha materia de carácter presencial, valorarase a asistencia (1 punto máx.)

Os alumnos que non asistan a clase e non participen na parte práctica da materia, só poderán examinarse da parte teórica por medio da realización dun exame final.

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA:

ÁLVAREZ BERCIANO, Rosa e SALA NOGUER, Ramón: *El Cine en la Zona Nacional* (1936-1936). Bilbao, Ediciones Mensajero, 2000.

- AMO, Alfonso del e IBÁÑEZ, María Luisa (eds.): *Catálogo General del cine de la Guerra Civil. Madrid, Filmoteca Española/Cátedra, 1997.*
- CAPARRÓS LERA, José María: *El cine republicano español (1931-1939)*. Barcelona, Dopesa, 1977.
- CAPARRÓS LERA, J.M.: *Arte y Política en el cine de la República (1931-1939)*. Barcelona, Universidad de Barcelona, 1981.
- CAPARRÓS LERA, J.M.: *El cine español bajo el régimen de Franco*. Barcelona, Edicions de la Universitat de Barcelona, 1983.
- CASTRO, Antonio: *El cine español en el banquillo*. Valencia, Fernando Torres, 1974.
- CASTRO DE PAZ, José Luis e CASTRO DE PAZ, David (eds.): *Cinema+Guerra Civil. Novos achados. Aproximacións analíticas e historiográficas*. A Coruña, Servicio de Publicacións da Universidade, 2010.
- CASTRO DE PAZ, José Luis (et. al.): *La nueva memoria: historia(s) del cine español (1939-2000)*. A Coruña, Vía Láctea, 2005.
- DE ESPAÑA, Rafael: *El cine de Goebbels*. Barcelona, Ariel Cine, 2002.
- DELEYTO, Celestino: *Ángeles y Demonios. Representación e ideología en el cine contemporáneo de Hollywood*. Barcelona, Paidós Comunicación, 2003.
- DOMENACH, Jean Marie: *La Propaganda Política*. Buenos Aires, Eudeba, 1963.
- EISENSTEIN, Sergei M.: *Reflexiones de un cineasta*. Barcelona, Lumen, 1970.
- EISENSTEIN, Sergei M.: *El sentido del cine*. México, Siglo XXI, 1974.
- EISENSTEIN, Sergei M.: *Teoría y Técnica Cinematográfica*. Madrid, Rialp, 1989.
- EISENSTEIN, Sergei M.: *El acorazado Potemkin*. Barcelona, Ediciones Paidós, 1999.
- ELLUL, Jacques: *Historia de la propaganda*. Caracas, Monte Ávila, 1970.
- ESCALERA, Manuel de la: *Cuando el cine rompió a hablar*. Madrid, Taurus, 1971.
- FERNÁNDEZ CUENCA, Carlos: *La guerra de España y el cine*. Madrid, Editora Nacional, 1972.
- GARCÍA FERNÁNDEZ, Emilio: *El cine español entre 1896 y 1939*. Barcelona, Ariel, 2002.
- GARCÍA JIMÉNEZ, Jesús: *Radiotelevisión y política cultural en el franquismo*. Madrid, CSIC, 1980.
- GIMÉNEZ CABALLERO, Ernesto: *Cine y Política*. Madrid, Instituto de Estudios Políticos, 1945.
- GRUSELLS, Magí: *La Guerra Civil Española: cine y propaganda*. Barcelona, Ariel Historia, 2000.
- GUBERN, Roman: *Cine español en el exilio (1936-1939)*. Barcelona, Lumen, 1976.
- GUBERN, R.: *«Raza», un ensueño del general Franco*. Madrid, Ed. 99, 1977.
- GUBERN, R.: *El cine sonoro en la II República (1929-1936)*. Barcelona, Lumen, 1977.
- GUBERN, R.: *La censura. Función política y ordenamiento jurídico bajo el franquismo (1936-1975)*. Barcelona, Península, 1981.
- GUBERN, R.: *La guerra de España en la pantalla*. Madrid, Filmoteca Española, 1986.
- LEYDA, J.: *Historia del cine Ruso y Soviético*. Buenos Aires, Eudeba, 1965.
- KRACAUER, Siegfried: *De Caligari a Hither. Una historia psicológica del cine alemán*. Buenos Aires, Nueva Visión, 1961.
- MANN, Thomas: *Oid, alemanes. Discursos radiofónicos contra Hither*. Barcelona, Ediciones Península, 2004.
- Mc DONALD, D.: *El cine soviético. Una historia y una elegía*. Buenos Aires, Sur, 1956.
- MOORE, Michael: *Estúpidos hombres blancos*. Barcelona, Ediciones B, 2003.
- PENA RODRÍGUEZ, Alberto: *El gran aliado de Franco. Portugal y la Guerra Civil española: prensa, radio, cine y propaganda*. Sada (A Coruña), Edición do Castro, 1998.
- PENA RODRÍGUEZ, Alberto: *Galicia, Franco y Salazar. La emigración gallega en Portugal y el intercambio ideológico entre el franquismo y el salazarismo*. Vigo, Servicio de Publicacións da Universidade, 1999.

PENA RODRÍGUEZ, Alberto: *O Que Parece É. Salazar, Franco e a Propaganda Contra a Espanha Democrática*. Lisboa, Tinta da China, 2009.

PENA RODRÍGUEZ, Alberto (coord.): *Comunicación y Guerra en la Historia*. Santiago de Compostela, Tórculo, 2004.

PENA RODRÍGUEZ, Alberto e PAULO, Heloisa (coord.). *A Cultura do Poder. A Propaganda nos Estados Autoritários*. Coimbra, Imprensa da Universidade, 2016.

PIZARROSO QUINTERO, A.: *Historia de la Propaganda*. Madrid, Eudema, 1993.

RENOIR, Jean: *Mi vida, mis films*. Valencia, Fernando Torres, 19.

RIEFENSTAHL, Leni: *Memorias*. Barcelona, Lumen, 1991.

RODRÍGUEZ, Saturnino: *El NO-DO, catecismo social de una época*. Madrid, Editorial Complutense, 1999.

ROTELLAR, Manuel: *Cine español en la República. San Sebastián, Festival Internacional de Cine, 1977*.

RÚAS, Xosé e PENA, Alberto: *Como gañar ou perder unhas eleccións. Comunicación, estratexia e propaganda nos comicios galegos de 2001*. Santiago de Compostela: Edicións Lea, 2004.

RÚAS, José: *Manual del Candidato Electoral*. Madrid, Los Libros de la Catarata, 2011.

SCHNITZER, L.: *El cine soviético visto por sus creadores*. Salamanca, Sígueme, 1975.

TORGAL, Luis Reis (coord.). *O Cinema sob O Olhar de Salazar*. Lisboa, Temas & Denates-Círculo de Leitores, 2011.

TRANCHE, Rafael e SÁNCHEZ BIOSCA, Jesus: *NO-DO. El tiempo y la memoria*. Madrid, Cátedra/Filmoteca Española, 2002.

VENTÍN PEREIRA, José Augusto: *La guerra de la radio (1936-1939)*. Barcelona, Mitre, 1986.

VERTOV, D.: *Memorias de un cineasta bolchevique*. Barcelona, Labor, 1974.

VV.AA.: *Lenin y el cine*. Madrid, Fundamentos, 1981.

VV.AA.: *El debate de los debates 2008/2011*. Barcelona, Ambit Editorial, Academia de TV, 2009 y 2011.

PELÍCULAS RELACIONADAS CON EL FENÓMENO DE LA PROPAGANDA:

El nacimiento de una nación

El Joven Lincoln

El Político

RKO 281

Ciudadano Kane

Nixon

Air Force One

Teléfono rojo, volamos hacia Moscú

El mensajero del miedo

Poder absoluto

La cortina de humo

Garganta profunda

Candidata al poder

Dave, presidente por un día

Prymary Colors

Buenas noches, buena suerte
La guerra de los mundos
La Terminal
Apocalypse Now
Comandante
Team América
Ciudadano Bob Roberts
Mars Attacks
El gran dictador
Tiempos modernos
Roma, ciudad abierta
Camarada
Esta tierra es mía
Todo va bien
La Chinoise
El Gabinete del Dr. Caligari
Olympia
El acorazado Potemkin
Lo viejo y lo nuevo (La línea general)
La huelga
Good Bye, Lenin
Soy Cuba/El Mamut Siberiano
Irak: el negocio de la guerra
El mundo según Bush (docum.)
Bowling for Columbine (docum.)
Fahrenheit 9/11 (docum.)
Osama
La guerra filmada (docum.)
La guerra civil española (docum.)
The Spanish (docum.)
Raza
Rojo y Negro
Nodo
Franco, ese hombre
Dionisio Ridruejo (report.)
CURSO 2010/2011
Bienvenido Mr. Marshall

El pisito

El cochecito

Muerte de un ciclista

El verdugo

Calle Mayor

España 1975 (report.)

25 anos de autonomía (report.)

Galicia, 70 anos de nacionalismo

Canciones para después de una guerra

Camino a Guantánamo

El crimen de Cuenca

El viento que agita la cebada

El Lobo

Todos estamos invitados

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Comunicación: Teorías da imaxe/P04G070V01105

Teoría e técnica cinematográfica/P04G070V01205

Teoría e historia dos xéneros audiovisuais/P04G070V01305
